

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 9 mars 1923 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om ändrade bestämmelser rörande beredningen av regeringsärenden, särskilt jordfrågor eller andra ärenden av social natur.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 162, har herr *Lindhagen* hemställt, »att riksdagen ville

1) till vilande i grundlagsenlig ordning för sin del antaga följande ändrade lydelse av 10 § regeringsformen:

'Innan ärendena hos Konungen i statsrådet föredragas, skola de av den föredragande i erforderlig mån allsidigt beredas.'

2) eller, om detta ej kan bifallas, anhålla, att regeringen ville taga under övertvägande de olägenheter, som kunna vara förbundna med den nuvarande beredningen av regeringsärenden, särskilt jordfrågor eller andra ämnen av social natur, samt för 1924 års riksdag framlägga förslag till de ändringar i regeringsformen och andra åtgärder, som av detta övertvägande kunna föranledas.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

*Utskottets
yttrande.*

Regeringsformens § 10 meddelar i avseende å behandlingen av de ärenden, som hos Konungen i statsrådet föredragas, den föreskrift, att de dessförinnan skola »genom nödiga upplysningars inhämtande från vederbörande ämbetsverk» av den föredragande beredas. Motionen går ut därpå, att föreskriften om ämbetsverkens hörande skulle ur paragrafen utgå, i samband varmed kravet på en »allsidig» beredning skulle komma till klarare uttryck. Härmed åsyftar motionären större säkerhet för att beredningen bliver »byggd på kändedom om folkets behov och möjligheterna för deras tillgodoseende».

Uppenbarligen utgör regeringsformens nu berörda stadgande intet hinder för att, där så befinnes lämpligt för förekommande spørsmåls allsidiga utredning, inhämta upplysningar och infordra utlåtanden från andra

än vederbörande ämbetsverk. Såsom känt är, förekommer ofta, att dylika upplysningar och utlåtanden inforas från annat håll, såsom t. ex. från kommuner, enskilda korporationer och sammanslutningar o. s. v. En omformulering i den riktning, motionären önskat, vore enligt utskottets mening ingalunda ägnad att bereda säkerhet för, att de synpunkter, som av motionären avses, finge ökad möjlighet att göra sig gällande; ett sådant stadgandes tolkning komme nämligen i varje fall att bliva beroende på den subjektiva uppfattningen hos den, som hade att tillämpa det. — Utskottet kan ej heller ansluta sig till yrkandet, att skyldigheten att höra vederbörande ämbetsverk skulle ur grundlagsstadgandet bortfalla. Den på ifrågasvarande grundlagsbud vilande ordningen, att yttranden i förekommande ärenden inhämtas från de myndigheter, som genom sin ämbetsverksamhet hava erfarenhet om ärendena och därigenom särskilda förutsättningar att bedöma dem, utgör nämligen enligt utskottets mening en ingalunda betydelslös garanti för tillfredsställande utredning av regeringsärendena.

Då utskottet sålunda ej kan finna någon anledning att rubba den ordning, som för närvarande är i grundlagen stadgad i avseende å regeringsärendenas beredning, saknar utskottet också anledning tillstyrka motionärens alternativt framförda förslag om utredning i ämnet.

På nu anförda skäl hemställer utskottet,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 mars 1923.

På konstitutionsutskottets vägnar:

SAM. CLASON.

Närvarande: herrar *Clason, Engberg Strömberg, Thulin, Reuterskiöld, G. W. Hansson, von Geijer, Lyberg, Almkvist**, *Vrang, P. E. A. Jonsson, Sävström, Magnusson* i Tumhult, *Vennerström, Nilsson* i Antnäs, *K. A. Westman, Bäckström, Andersson* i Igelboda, *Sehlin* och *Björkman* i Norrköping.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herr *Vennerström*, som hemställt, att utskottet måtte föreslå riksdagen att till vilande i grundlagsenlig ordning för sin del antaga följande ändrade lydelse av 10 § regeringsformen: »Innan ärendena hos Konungen i statsrådet föredragas, skola de av den föredragande genom nödiga upplysningars inhämtande från vederbörande ämbetsverk samt i erforderlig mån på annat sätt allsidigt beredas.»;

2) av herr *Sävström*;

3) av herr *Reuterskiöld*, som ansett, att sista meningen i utskottets motivering bort hava följande lydelse: »Den på ifrågavarande — — — enligt utskottets mening en verkligt betydelsefull garanti för den objektiva utredningen av regeringsärendena.»;

4) av herr *Lyberg* i fråga om motiveringen.
